

som herved til den nøjagtigste Efterlevelse af vedkommende anbefales, da de i modsat Fald maa vente uden Staausel paa det allerstærpeste at vorde anseete." Men nu ere Forholdene saaledes, at naar der indtræffer en Strandings, telegraferes der til Svitzers Bjærgningsentreprise, som sender et Skib derover, og der sluttet Kontrakt, men der er aldrig nogen, som spørger By- og Herredsfogden, om han har efterseet, om Skipperen har været fuld eller ædru, da disse Kontrakter sluttedes, som altsaa By- og Herredsfogden skal give Paategning om, at Skipperen, da de sluttedes, var ædru. Det bliver i disse Tilfælde aldrig holdt, og det, skønt der jo altsaa staar i den sidste Paragraf, at hvis det ikke holdes, skulle de vente paa det allerstærpeste at vorde anseete". Det høje Ting kan nok forstaa, at den Slags Bestemmelse kan det ikke nytte stort at opretholde; de have fuldstændig overlevet sig selv. Jeg skal altsaa for mit Vedkommende være med til at anbefale Op-hævelse af dette gamle Reskript. Det har ganske sikkert havt stor Betydning i sin Tid, derom er jeg ikke i Tvivl. Vi have et gammelt Ordsprog, som siger om Bornholm-erne, at de levede kristeligt og ernærede sig ved Brag, ja gennem bornholmske Beskrivelser ser man endog Fremstillinger fra selve Amtmanden, hvori han meddeler, at hvis Bornholmerne skulde leve af deres Landbrug og Fiskeri, kunde de ikke eksistere, men de have deres gode Indtægt af de mange Strandinger og skaffe sig derved en saadan Indtægt, at det bøder paa de daarligere Indtægter af Landvæsenet og Fiskeriet. Man har endogsaa et Ordsprog, der lyder saaledes: det er bedre at være Sandemand i Poulsker end Præst i Pedersker. Dermed forholder det sig saaledes, at Sandemanden eller Sognefogden som saadan gerne er Forbjærger, og den Mand altsaa, som var Forbjærger i det Sogn, hvori de fleste Strandinger kom, havde større Indtægt deraf end Nabopræsten af sit Præstefald, saa man kan nok forstaa, at i sin Tid havde disse Strandingsforhold ikke ringe Betydning for Den som Indtægtskilde, men siden vi have faaet Farvandet oplyst med de udmærkede Fyr, vi have omkring paa Ky-sten, og Forholdene derved ere blevne fuldstændig forandrede, passer dette jo slet ikke længere. Derimod er der en anden Bestemmelse, jeg vil udtale mig om, jeg nævnedes jo, at for Drivgods, som findes ude i aaben Sø, havde man hidtil faaet Halvdelen af Værdien udbetalt i Findeløn, hvorimod man kun havde faaet Tredjedelen af Værdien af Brag og Strandingsgods, som var opdrevet paa

Kysten. Med Hensyn dertil er der en Forandring i denne Lov, som for øvrigt ogsaa henholder sig til Sølovens §§ 225 og 226, idet disse Paragraffer bestemte $\frac{1}{3}$ i Bjærgeløn, for hvad der findes i aaben Sø. Denne Bestemmelse er jeg meget ked af, og jeg er sikker paa, at de bornholmske Fiskere ville være meget utilfredse med denne Bestemmelse. Vore Fiskere pleje jo ofte at gaa 5—6—7 Mil ud paa Havet med deres Dæksbaade for at fiske Laks, og det kan saa hende, de derude en 4—5 Mil fra Land træffe Drivgods, Bræder eller lignende, som de saa slæbe med sig i Land, men medens de hidtil — for saa vidt Godset havde over 10 Kroners Værdi — have faaet Halvdelen i Findeløn, saa de efter dette Lovforflag og Søloven nu kun Tredjedelen, og naar man ser hen til, hvorlænge disse Lovbestemmelser have haft Gyldighed, finder man, at de for Bornholm have været gældende i over 600 Aar; de findes allerede i Kong Svends staaende Lov, i Bisby Søret, i Frederik III's Søret, i danske Lovs 4—4—5 og ligeledes uden for Bornholm i Forordningen af 28de December 1836. Det forekommer mig da, at naar denne Bestemmelse: at man skal have Halvdelen i Findeløn, for hvad der findes ude i aaben Sø, er saa gammel, at den har haft Gyldighed i over 600 Aar, kan man ikke undres over, at Fiskerne, naar de for Fremtiden finde Drivgods ude i Søen, ikke ville kunne finde det rimeligt, at de skulle nøjes med en Tredjedel, naar de i over 600 Aar have været vant til at faa Halvdelen. Jeg ser nok, at det er egentlig fastslaaet her i Sølovens §§ 225—226, og at danske Lovs 4de Kapitel paa dette Omraade er ophævet; men her staar ogsaa en Bestemmelse om, at Bjærgelønnen kan sættes højere, naar Bjærgningen har været forbundet med store Færer eller været ualmindelig anstrengende, og saa staar der tillige i Sølovens § 226, at Bjærgelønnen indbefatter tillige Godtgørelse for at bringe det bjærgede i Sikkerhed og for den dertil gjorte Brug af Fartøjer eller andre Redskaber. Saa vidt jeg kan skønne, have de hidtil faaet deres Halvdelen enten in natura eller derved, at vedkommende Gods er blevet solgt, men de have ikke egentlig faaet nogen Betaling for deres Arbejde, eller hvad man vil kalde det; den Betaling har været indeholdt i den Part, de have faaet. Spørgsmaalet bliver nu, hvorvidt der tilkommer dem en Slags Arbejdsløn, for saa vidt de have fejlet flere Mil med Genstandene; en Løn, som kunde bøde noget paa det nu forandrede Forhold af $\frac{1}{2}$ til $\frac{1}{3}$, og endelig bliver Spørgsmaalet, hvorvidt disse Bestem-